

Nacrtom prijedloga Strategije za sprječavanje korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. koji je vlada usvojila u četvrtak inzistira se na snažnijoj afirmaciji uloge građana, civilnog društva i medija kao "nezamjenjivih partnera tijelima javne vlasti u beskompromisnoj borbi protiv korupcije".

"Uključivanje građana, medija i civilnog društva u detekciju i praćenje koruptivnih rizika, kao pogled 'izvana', pomaže tijelima javne vlasti da rade odgovornije, transparentnije te da na odgovarajući način utječu na smanjenje mogućnosti korupcije", navodi se u tom strateškom dokumentu koji je nakon javnog savjetovanja i usvajanja na vladi upućen u daljnju proceduru.

Premijer Andrej Plenković rekao je da je korupcija fenomen protiv kojeg se kontinuirano borimo mi i brojne druge zemlje, a strategija će biti provedena kroz tri godišnja akcijska plana i ima precizno definirane prioritetne ciljeve od jačanja institucionalnog okvira i jačanja transparentnosti do jačanja sustava javne nabave i podizanja široke svijesti o nužnosti borbe protiv korupcije.

Ministar pravosuđa i uprave Ivan Malenica rekao je da nacrt obuhvaća daljnje unaprjeđenje učinkovitosti borbe protiv korupcije te razvoj institucionalnih, zakonodavnih, administrativnih i pravosudnih kapaciteta.

Jača kontrola imovinskih kartica sudaca, diploma, sukoba interesa u zdravstvu...

Malenica je u izjavi novinarima nakon sjednice vlade rekao je da je fokus strategije prvenstveno na prevenciji korupcije. U provedbi pet ciljeva predviđene su 94 mjere.

Iz strategije je istaknuo transparentnije imenovanje u tvrtkama u jedinicama lokalne samouprave, etički kodeks na lokalnoj razini i mehanizme za snažnije sprječavanje sukoba interesa i koruptivnih rizika, što znači da svi članovi predstavničkih tijela moraju prijavljivati svoje poslovne odnose s tom jedinicom lokalne samouprave.

Kad je riječ o imovinskim karticama sudaca predviđa se unaprjeđenje sustava same kontrole, a u području obrazovanja digitalna evidencija o studentima, digitalizacija diploma i njihova kvalitetnija provjera.

Mjere koje se odnose na zdravstvo vezane su za sprječavanje sukoba interesa kod osoblja koje istodobno radi u privatnom i javnom zdravstvu, podizanje svijesti o štetnosti medicinskog osoblja, a strategija predviđa i donošenje zakonodavnog okvira koji će urediti pitanje lobiranja.

Nova strategija izgrađena je u cilju nastavka kontinuiranog strateškog provođenja i nadograđivanja sustava antikorupcijskih mjera, a nakon isteka ranije strategije za razdoblje od 2015. do 2020. U tom su razdoblju, navodi se u nacrtu, postignuta mnoga poboljšanja u smislu zakonodavnih izmjena i jačanja institucija, ali se prostor za unaprjeđenje stvara primjenom zakona u praksi i jačanjem ovlasti institucija.

Jačanje postojećih i stvaranje novih sustavnih rješenja

U suzbijanju korupcije postavljeno je pet prioriteta javnih politika, odnosno posebnih ciljeva pri

čemu se za jačanje institucionalnog i normativnog okvira predviđa 36 mjera.

Za jačanje transparentnosti i otvorenosti rada tijela javne vlasti predviđena je 21 mjera, za jačanje sustava integriteta i upravljanje sukobom interesa 18, za jačanje antikorupcijskih potencijala u sustavu javne nabave 11 te osam mjera za podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije, nužnosti prijavljivanja nepravilnosti i jačanja transparentnosti.

Predloženi ciljevi obuhvaćaju antikorupcijske mjere u području lokalne i područne samouprave, pravosuđa, sporta, zdravstva, obrazovanja i znanosti, sustava javne nabave, financijskog sustava kao i mjere mehanizama jačanja svijesti o štetnosti korupcije na svim razinama djelovanja, rekao je Malenica.

Strategija će se provoditi kroz tri trogodišnja akcijska plana i to za razdoblje od 2022. do 2024. godine, zatim od 2025. do 2027. te posljednji za razdoblje od 2028. do 2030. godine.

Na predloženoj strategiji radila je radna skupina sastavljena od predstavnika tijela javne vlasti i širokog kruga zainteresiranih dionika iz civilnog sektora, medija, akademske zajednice, privatnog sektora i sindikata te Savjeta za sprječavanje korupcije.

Nedostatak povjerenja u institucije

Korištena je interna analiza provedbe Strategije suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020., uzeti su u obzir dokumenti međunarodnih procjena korupcije, online istraživanje procjene postojećeg stanja percepcije korupcije kod građana te obveze iz nacionalnih dokumenata.

U nacrtu se spominje i istraživanje Eurobarometra o korupciji iz 2020. u kojem je Hrvatska svrstana među države članice EU-a s najlošijim rezultatom o percepciji građana o korupciji. Stoga je ministarstvo, uvažavajući visoke postotke u ispitivanjima percepcije korupcije, paralelno s postupkom izrade strategije provodilo online istraživanje u kojem je zaključno s 15. prosincem 2020. sudjelovalo ukupno 3815 građana.

Na pitanje, na kojem je području građanin najčešće primoran sudjelovati u korupciji, ispitanici na prvo mjesto stavljaju zdravstvo s 33,5 posto, a slijede lokalna samouprava s 15,5 posto, poduzetništvo s 13,4 posto i pravosuđe s 9,4 posto.

Vezano za povjerenje u institucije, u kontekstu borbe protiv korupcije, građani imaju najviše povjerenja u organizacije civilnoga društva odnosno civilni sektor, a najmanje u sudove, pučkog pravobranitelja i policiju. (Hina)

